

26. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

С.А. Стахурська, канд. екон. наук

Національний університет харчових технологій

Стратегічні цілі інвестиційної діяльності підпорядковані загальній стратегії діяльності підприємства і їх реалізація має забезпечити підвищення ефективності основної діяльності. Цілі інвестиційної діяльності є формалізованими параметрами, які дозволяють спрямувати цю діяльність на довгострокову перспективу. Перехідним етапом від формування цілей до реалізації інвестиційної стратегії є формування стратегічних напрямків інвестиційної діяльності. При цьому послідовно мають бути вирішені такі завдання: визначення співвідношення різних форм інвестування на певних етапах періоду, з'ясування галузевої і регіональної спрямованості інвестиційної діяльності.

При визначенні співвідношення різних форм інвестування необхідно враховувати дію системи визначальних чинників: розмір підприємства, стадія його життєвого циклу, динаміка операційної діяльності, спрямованість діяльності підприємства, прогнозовані темп інфляції та ставка проценту на фінансовому ринку тощо.

Від розміру підприємства залежить можливий обсяг формування інвестиційних ресурсів, що впливає на співвідношення форм інвестування. Інвестиційна діяльність невеликих та середніх виробничих підприємств переважно спрямована на реальне інвестування з метою забезпечення формування критичної маси інвестицій та забезпечення рентабельності операційної діяльності. Обмеженість інвестиційних ресурсів, як правило, не дозволяє таким підприємствам здійснювати фінансове інвестування. Підприємства, що володіють значним обсягом активів, мають значно більші можливості щодо фінансового інвестування.

На початкових стадіях життєвого циклу значна частка інвестування має реальну форму, лише з часом, з настанням зрілості підприємства мають можливість і потребу у зростанні частки фінансових інвестицій.

Динаміка операційної діяльності визначає циклічність у формуванні та використанні певних форм інвестиційних ресурсів. Якщо відбуваються поступові

стратегічні зміни операційної діяльності підприємства, то це вимагає переважно-го реального інвестування. І навпаки — при перервних (циклічних) змінах операційної діяльності підприємства мають можливість накопичувати певні обсяги інвестиційних ресурсів і використовувати їх, зокрема, на фінансове інвестування.

На співвідношення форм реального і фінансового інвестування суттєво чинить вплив також спрямованість діяльності підприємства. Якщо підприємство здійснює виробничу діяльність, то очевидно, що переважною формою його інвестування буде реальне, оскільки саме воно забезпечує активний розвиток підприємства. Фінансові інвестиції таких підприємств як правило представляють собою короткострокові вкладення тимчасово вільних коштів.

Очікуване зростання темпу інфляції активізує збільшення частки реального інвестування, а зниження темпів інфляції призведе до активізації фінансового інвестування. Це пов'язано з тим, що реальні інвестиції мають значно вищий рівень протиінфляційного захисту (оскільки ціни на об'єкти реального інвестування зростають практично пропорційно до темпу інфляції).

Прогнозована ставка проценту на фінансовому ринку пов'язана з формуванням норми чистого інвестиційного прибутку. Для фінансових інвестицій при зростанні ставки процента норма чистого інвестиційного прибутку зростає для більшості фінансових інструментів, а для реального інвестування зростання ставки проценту викликає зниження норми чистого інвестиційного прибутку (оскільки це збільшує вартість запозичених інвестиційних ресурсів).

Визначення галузевої спрямованості інвестиційної діяльності вимагає поетапного підходу. На першому етапі вирішується питання щодо доцільності галузевої концентрації або диверсифікації інвестиційної діяльності. Як правило на початку діяльності перевага надається галузевій концентрації. Даний підхід використовують лише на початкових стадіях життєвого циклу підприємства, в подальшому переходять до галузевої диверсифікації. На другому етапі досліджується конкретний ареал галузевої диверсифікації в межах споріднених галузей. При цьому формуються стратегічні зони господарювання. На третьому етапі досліджується доцільність міжгалузевої диверсифікації інвестиційної діяльності: в розрізі різних не пов'язаних між собою груп галузей. При цьому формуються так звані стратегічні центри господарювання, до складу яких входять декілька стратегічних зон господарювання. Кожен з перерахованих етапів пов'язаний з певними ризиками.

Визначення регіональної спрямованості інвестиційної діяльності підприємства пов'язано з такими основними умовами: розмір підприємства і тривалість його функціонування. Невеликі та середні за розміром підприємства зосереджують свою інвестиційну діяльність переважно в одному регіоні, що пов'язано з недостатністю обсягів інвестиційних ресурсів. Стосовно тривалості функціонування підприємства: на перших стадіях його життєвого циклу інвестиційна діяльність зосереджується найчастіше в рамках одного регіону, а з часом відбувається регіональна диверсифікація, рішення щодо якої вимагає оцінки інвестиційної при-вабливості регіонів країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бланк, И.А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс. — 2-е изд., перераб. и доп. — К.: Эльга, Ника — Центр, 2006. — 448 с.
2. Лахметкина, Н.П. Ивестиционная стратегия предприятия: учеб. пособие / Н.П. Лахметкина, — М.: КноРус, 2006. — 563 с.